

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

תוכן

1. מיאנה בזה מותרת בזה.....
2. מיאנה בבעל מותרת לאביו ביבם אסורה לאביו.....
3. והיה הבכור אשר תלד פרט לאילונית שאינה יולדת.....
4. הלכתא צרת אילונית מותרת ואפי' הכיר בה ואפילו צרת בתו אילונית.....
4. שלש נשים משמשות ... כדרכה והולכת ומן השמים ירחמו.....
6. בנים הרי הם כסימנים.....

דף יב.

א. מיאנה בזה מותרת בזה

קטנה¹ נשואה שהשיא אותה אחיה² שנפלה ליבום, ומיאנה הקטנה ביבם, אסורה לו, שהרי לא מיאנה אלא בו³ ולא בנישואי אחיו שמת, והרי היא אשת אחיו שלא במקום מצוה, כיון שמיאנה בו ועקרה זיקתו. ומותרת לזר בלא הליצה, אם אין שם אחים אחרים. ודוקא היא, אבל צרתה מותרת לו, שאין מיאנה לצרתה⁴.

¹ שו"ע ונו"כ אבהע"ז קעג יד

² דתקנו חז"ל נישואין לקטנה ומעמא ע"י לעיל סימן ל"ז [ס"א], לפיכך אמרו [יבמות קז ע"א] גם כן קטנה שאין לה אב והשיא אותה או אמה לדעתה בעודה קטנה, או שיש לה אב והשיא אביה כשהיא קטנה, ונתאלמנה או נתגרשה בעודה קטנה, והרי היא כיתומה בחיי האב שאין לאב עוד רשות בה, שאין כח לאב בבתו קטנה להשיא אלא פעם אחת ולא לאישות אחר אישות. לבוש קנה א

³ ולא אמרי' דעקר' נישואין הראשונים' והרי היא נכרית משום דנראה כאשת אחיו כיון דלא מיאנה בבעלה. ב"ש שם יז

⁴ לכאורה קשה מאחר דהיא אסור' א"כ הממאנת כערוה עליו מחמת אשת אח שלא במקום מצוה, אם כן למה לא אסורה הצרה כמו בצרת איילונית וסוטה, וצריך לומר דממאנת בעצמה על פי הדין מותרת מאחר דעקרה נישואין הראשונים ולא הוי כאשת אחיו א"כ צרתה לא נרע מצרת חייבי לאוין או שניות דמותרת ליבם. ב"ש שם יט

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

ואם יש שם אחים אחרים אפילו הממאנת מותרת⁵ לשאר אחים שלא מיאנה בהם⁶ דבזיקתו אין רצונה אבל באחרים רצונה, ואם אינם מיבמים חייבת חליצה⁷. ובכל מקרה שמיאנה⁸ באחד מהיבמים, מותרת לשאר אחיו.

אם ממאנת סתם שאומרת אין רצוני בזיקת היבמין נפרדת מכולם⁹. כן אם אומרת אין רצוני בנשואין הראשונים ג"כ נפטרת מכולם¹⁰.

ב. מיאנה בבעל מותרת לאביו ביבם אסורה לאביו

אף על פי שהממאנת¹¹ בבעלה מותרת בקרוביו, אפילו באביו, הממאנת ביבם אסורה באביו, אף על פי שבמיאון זה היא עוקרת קידושי או נישואי בעלה הראשון שמת, כאילו לא היתה אשתו מעולם, מ"מ היתה נראית ככלתו בשעה שמת בנו שהיה בעלה הראשון ולא מיאנה בו, ונפלה לפני יבמה ליבום ואינה ממאנת אלא ביבם, לפיכך אסורה באביו שהיה חמיה. וכן צרתה אסורה לאביו מכיון שנראית כצרת ערוה¹².

י"א¹³ שלא החמירו לאוסרה גם בשאר קרובים כגון באחי אביו או אחי אמו מותרת, ויש אומרים כיון שאסרוה לאביו אסרוה ג"כ לכל קרוביו שהם אסורים מן התורה כגון אחי אביו ואחי אמו,

⁵ אף על גב דק"ל ממאנת לזיקה ועוקרת נישואין הראשונים מ"מ כה"ג לא עקרה אלא מזה אבל משאר אחים נשאר הזיקה. ב"ש שם יח

⁶ ולא דמיא לבעלת גט שאם נתן אחד מן האחים גט ליבמה שאסורה על כל האחים, דהתם הוא עשה בה מעשה ופסלה על אחיו, שיש בידו כח לפוסלה שהרי אם היה רוצה היה חולצה ופוסלה, אבל הכא היא עשתה בו מעשה שמיאנה בו ובאחים הא לא מיאנה. לבוש שם

⁷ מיהו נראה לשיטת הרמב"ם מותרת לאחיו לאו מתורת הזיקה אלא עוקרת הזיקה והוי כאלו לא היתה אשת אחיהם ומותרת להם אף על גב דאסורה ליבם א"כ נשמע נמי דמותרת לשאר קרובים, לפ"ז תימא על המחבר בסו' קנ"ה סו"א הביא פלוגתתם אם מותרת לשאר קרובים ומשמע שם דס"ל עיקר כרמב"ם דמותרת לשאר קרוביו א"כ מוכח דליתא הזיקה וא"צ חליצה וכאן סתם ופסק כשיטת הפוסקים דצריכה חליצה משאר אחים. ב"ש שם יח. י"ל כיון שלא מיאנה בבעלה בחיים נראית כאשת אחיו ושלא במקום מצוה כיון שמיאנה ולכן בצרתה מותר דאין כאן דבר שתאסרנה עליו וכן שארי אחים ביכולת אחד מהם לייבמה ואם אין רוצים לייבמה חייב אחד מהם לחלוץ לה. ערוך השולחן שם כז

⁸ שו"ע ונו"כ קנה יא

⁹ דק"ל שאפילו אחר מיתת הבעל יכולה למאן ביבם ולעקור נשואין הראשונים דממאנת לזיקתו (כעולא ק"ו). ערוך השולחן שם סעיף כז

¹⁰ אולם עיין בערוך השולחן אבן העזר סימן קנה סעיף יג שבזה אסורה לכל האחים לדעת היש אסורים שם שהממאנת אסורה באר קרובים וכדלהלן, דגם בלשון זה יכולה למאן

¹¹ שו"ע ונו"כ קנה יא ובלבוש שם

¹² ערוך השולחן שם יג

¹³ דעת הרמב"ם והטור

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

ואפילו לבן אחותו של בעלה שהיא לו בשעת מיתתו כאשת אחי אמו, שהיא שנייה בדאורייתא, יש אוסרין גם כן בזו כשמיאנה ביבם. אבל בקרובי היבם שמיאנה בו מותרת.

אולם כבר נתבאר שאם מיאנה באחד מן היבמין, מותרת להתייבם לשאר היבמין.

ג. והיה הבכור אשר תלד פרט לאילונית שאינה יולדת

סריס חמה כלומר מי שמחמת מחלה אינו יכול ללדת, ואילונית כלומר אשה שאינה יכולה ללדת, אינם בני חליצה ויבום. וכבר נתבאר לעיל דף ב. שאילונית שנתקדשה, אם הכיר בה שהיא אילונית, קדושין גמורים הם¹⁴, אבל נתמעטה מיבום אם ימות בעלה שנאמר (שם פסוק ו) וְהָיָה הַבְּכוֹר אֲשֶׁר תֵּלֵד, פֶּרֶט לְאִילוֹנִית שְׂאִינָה רְאוּיָה לִילֵד¹⁵. ואילונית היא כל אשה¹⁶, שהגיעה לעשרים ולא הביאה שתי שערות, הרי היא מוחזקת אילונית, כשיש לה הסימנים של אילונית¹⁷. ואם עברו עליה שלשים וחמש שנים ויום אחד¹⁸, ולא הביאה שתי שערות, הרי זו אילונית אף על פי שלא נראה בה סימן מסימני אילונית.

ואם לא הכיר בה י"א¹⁹ שאין קדושיה אלא קדושי טעות, שאין אדם מוחל על מום גדול כזה, ואינה צריכה גט אפילו מדבריהם. ויש סוברים²⁰ שאין קדושי אילונית קדושי טעות והיא צריכה גט. ויש אומרים שאף לדעה זו אינה צריכה גט אלא מדבריהם²¹. ובזמן הזה שאין אנו בקיאים בבדיקות ואנו חוששים שמא אינה אילונית כלל, צריכה גט. ולפיכך אשת אחיו שהיא אילונית ולא הכיר בה²² לדעה הראשונה מכיון שלא הכיר ואין צריכה גט

¹⁴ ב"ש מנה יט

¹⁵ כמבואר להלן כד.

¹⁶ כמבואר בשו"ע אבהע"ז קנה יג

¹⁷ וארבעה סימנים נתנו חכמים באילונית אין לה דדים, מתקשה בשעת תשמיש (קשה עליה תשמיש האדם, ולא תמצא בזה תאווה), אין לה שיפולי מעיים כנשים (בשר גבוה ועגול בעין כף למעלה מאותו מקום), וקולה עבה ואינה ניכרת בין אשה לאיש. ודעת הרמב"ם שאינה אילונית אלא אם כן יש לה כל ארבעת הסימנים, אבל אם יש בה סימן אחד, אינה אילונית. אבל הרמ"א בס"י קעב ד פסק שאפילו בסעימן אחד הרי היא אילונית.

¹⁸ שהם רוב שנותיו של אדם, כמו שנאמר: ימי שנותינו בהם שבעים שנה.

¹⁹ תוס' יבמות ב ב ד"ה או; רמב"ן ורשב"א ורא"ש שם; שו"ע אהע"ז מד ד בשם יש אומרים

²⁰ ר"ת בשם ר"א בס' הישר ס"י קס; רמב"ן ורשב"א בשמו בריש יבמות; טור בדעת הרמב"ם ס"י מד; שו"ע שם, ועי' ביאור הגר"א ס"ק ז

²¹ נמוק"י ריש יבמות; לח"מ אישות פ"ד ה"י וכו"נ דעת הב"ש קעג ח

²² ב"ש קעג ח

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

מבעלה וקידושי טעות הם אם מת אחיו שהוא בעלה מותרת לו, שהרי אינה אשת אחיו, ולדעה שצריכה גם מאחיו אפילו מדרבנן א"כ אסורה לו שהרי היא כאשת אח שלא במקום מצוה, שהרי אין מצות יבום באילוניות. וא"כ בזמן הזה לכו"ע אסורה לו.

דף יב:

ד. הלכתא צרת אילוניות מותרת ואפי' הכיר בה ואפילו צרת בתו אילוניות

כבר התבאר לעיל דף ב. יבמה²³ שהיא אילוניות ואפילו היא ערוה ליבם והיא אילוניות, אפילו הכיר בה בעלה²⁴, הרי היא כמי שאינה, וצרתה חולצת או מתייבמת. שאין ערוה אוסרת צרתה אלא במקום מצוה, וזו שאף אילו לא היתה ערוה לא היתה ראויה ליבום, צרתה היא צרת ערוה שלא במקום מצוה, שהרי אינה מוטלת ליבום לאחד מן האחים.

ה. שלש נשים משמשות ... כדרכה והולכת ומן השמים ירחמו

הלכה כחכמים²⁵ שאפילו קטנה מעוברת ומניקה, שיש חשש בכניסתם להריון שיסתכנו, אינן משמשות במוך כלומר ממלאות אותו מקום מוכין לשאוב את הזרע שלא תתעבר, שלא ייקלט במקום הריונה.

ונחלקו ראשונים: דעה ראשונה: יש מפרשים²⁶ שכיון שעושה מעשה בידים להשחית הזרע, אסור על האיש ועל האשה²⁷ אפילו שמניחים המוך משום חשש סכנה, והאיסור הוא על שניהם. אולם

²³ שו"ע ונו"כ קעב א קעג ט

²⁴ דכי אסר רחמנא צרת ערוה במקום מצוה הוא דאסרה וכיון דאילוניות היא דבלאו ערוה נמי לא הוי ליבום הוי צרתה צרת ערוה שלא במקום מצוה. ב"ש שם ח מרש"י

²⁵ מאירי יבמות שם; תוס' רי"ד שם; שו"ת הרדב"ז ח"ג סי' אלף כב (תקצו), ע"פ הכלל יחיד ורבים הלכה כרבים. וכן נקטו האחרונים, כל אחד לפי שיטתו דלהלן

²⁶ רש"י בסוגיין וכתובות למ. וכפ"י הר"י בתוס' כתובות שם בדעתו, וכן פ"י בד' רש"י הריטב"א יבמות וכתובות שם ורשב"א יבמות שם ותוס' הרא"ש כתובות שם והובא בשמ"ק שם

²⁷ ואפילו להסוברים שאין האשה מוזהרת על השחתת זרע, היינו על זרע שלה, אבל על זרע של הבעל מוזהרות. עיין תוס' הרא"ש כתובות שם והובא בשמ"ק שם. ועי' שו"ת רעק"א סי' עא שר"ל בד' הנמוק"י בשיטת רש"י שיעקר האיסור הוא עליה במה שמכינה ומנחת שם קודם תשמיש, אבל הוא משמש כדרכו ואינו כמטיל על עצים בו, ועי' אחיעזר ח"א סי' כד ומרחשת ח"ב סי' ט ושו"ת זכרון יהונתן אהע"ז סי' ג שדחו פירושו בנמוק"י

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת יבמות

נתינת מוך אחר תשמיש כדי לשאוב הזרע שלא יקלט אין איסור²⁸, שלאחר שנעקר הזרע מן הגוף לא שייך בו השחתה.

דעה שניה: שגם אחרי יש אוסרים²⁹ ואדרבא לאחר תשמיש חמור יותר, שכן כבר נקלט הזרע של האיש בזרע של האשה וראוי להיווצר מהם ולד³⁰.

דעה שלישית: י"א³¹ שאין איסור כלל³² שאין איסור לבעליהן מפני שאינם משחיתים, ועוד שמשום מצות עונה מותרים. ודרך תשמיש הוא והגוף נהנה מן הגוף ודומה למשמש עם הקטנה³³.

דעה רביעית: ויש סוברים³⁴ שבשאר כל הנשים אסורות במוך קודם תשמיש, ולא התירו אלא באלו שקצת סכנה יש בדבר, שיכולה לומר שמא אין לי זכות שירחמו עלי מן השמים³⁵.

י"א³⁶ שאין איסור נתינת מוך אחר תשמיש אפילו בשאר כל הנשים, שהרי הבעל משמש כדרכו, והאשה אינה מזהרת על השחתת זרע מפני שאינה מצווה על פריה ורבייה, ואפילו אם הנשים מזהרות על השחתת זרע, כל שכבר נעקר הזרע מן הגוף לא שייך בו השחתה.

²⁸ תוס' הרא"ש כתובות שם לד' רש"י וכ"מ בתוס' כתובות שם בתי' א, וכ"כ בהת"ס יו"ד סי' קעב בד' רש"י, ועי' אחיעזר ח"א סי' כג שר"ל כן בנמוקי יבמות שם בד' רש"י

²⁹ ריטב"א יבמות שם בד' רש"י, ועי' תוס' כתובות שם בתי' ב ועוד כו'. ועי' שו"ת רעק"א סי' עא שכ' להוכיח כן מהנמוקי יבמות ורמב"ן ורא"ה ותלמיד הרשב"א שבשמי"ק כתובות שם בד' רש"י, ובשו"ת חמדת שלמה סי' מו הבין כן בדעת ר"ת בתוס' יבמות שם לשיטת רש"י, ועי' שו"ת עמק שאלה מהרנאסטיפולי אהע"ז סי' סמ.

³⁰ שו"ת בנין ציון סי' קלו ושו"ת מהנה היים ח"א סי' נג. ועי' בית מאיר אהע"ז סי' כג שהוכיח שלאחר תשמיש אסור מכתובות עב א שתמלא ונופצת ורש"י שיוציא ויתן כתובה, ועי' שמי"ק כתובות שם ב' פירושים אם משום האיסור של השחתת זרע או משום טענה שרוצה בניים.

³¹ ומבארים דברי ר' מאיר משמשות במוך שחיבות לשמש במוך, כדי שלא יסכנו את הולד, והכמים שאומרים משמשות כדרכו, היינו שאינן חייבות, אבל איסור אין לדברי הכל.

³² רשב"א יבמות שם ור"ן נדרים לה ב, וכמו שהוכיח בשו"ת צ"צ החדש אהע"ז סי' פט שר"ל קודם תשמיש, וכ"ד הרמב"ן והרא"ה וריטב"א בשמי"ק כתובות שם, ועי' שו"ת דברי מלכיאל ח"א אהע"ז סי' ע ושו"ת תורת חסד אהע"ז סי' מד שכ"כ בדעתם, וכ"ד היש"ש יבמות פ"א סי' ה, וכ"נ ברש"י נדה מה א ד"ה משמשות שכ' תקנתן הוה לשמש במוך כו', משמע שר"ל שנחלקו אם חייבות ולא אם מותרות כפי שפ"י ביבמות שם. ועי' תשו' רב האי גאון בתשובה"ג הרכבי סי' שלח שכ' בד' חכמים בשלש נשים שלא נאסרו לשמש במוך ויש לבעליהן ולהן לשמש במוך ואין בזה חשש, וממש"כ לבעליהן הרי שר"ל לפני תשמיש.

³³ יש"ש יבמות שם, וכ"מ במרדכי יבמות פ"א בשם ריב"ג, וכ"כ בשו"ת מהנה היים שם, וכ"כ בחזון איש אהע"ז סי' לז, וכ"כ בשו"ת תורת חסד אהע"ז סי' מד ובשו"ת דברי יששכר סי' קלח בד' הרא"ש והמרדכי

³⁴ שו"ת רעק"א סי' עא בד' הריטב"א יבמות שם שכ' שאין לה להכניס עצמה בסכנה; שו"ת הרדב"ז ח"א סי' אלף כב (תקצו); שו"ת דברי מלכיאל שם בד' הראשונים הנ"ל.

³⁵ או משום שלא אסרה תורה מעשה ער ואונן אלא כשכוונתו שלא תתעבר ואינו רוצה לקיים פריה ורבייה ממנה, אבל אם כוונתו שלא תבוא לידי סכנה מותר.

³⁶ לדעה זו יש סוברים שקודם תשמיש ודאי אסורה לשמש במוך לדברי הכל, ואפילו בשלש נשים, שאין דרך תשמיש בכך, ולא מסתבר שיתירו לאלו הנשים בשביל שמחת עונה. ויש סוברים שלדעה זו מותר לשמש במוך גם קודם תשמיש בשלש נשים, ואפילו בשאר כל הנשים יש מפרשים שאין איסור לדעה זו.

הלכות הדף היומי

מסכת יבמות

אשה שהרופאים אומרים שאם תתעבר או אם תלד תסתכן, נחלקו אחרונים אם מותרת לשמש במוך: יש סוברים³⁷ כדעה א. ויש חולקים³⁸ וסוברים וכך נהוג להורות שמותרות במוך קודם תשמיש, שבשלש נשים בלבד הוא שאסרו לפי שאין כאן חשש סכנה קרובה, ואדרבה בדרך הטבע שלש נשים אלו רובן אינן מתעברות, ואין כאן אלא חשש רחוק של סכנה בלבד, אבל כשהרופאים אומרים שיש כאן סכנה ודאית, או חשש קרוב של סכנה, שהיא אשה שראויה להתעבר, והרי רוב נשים מתעברות, בזה אף לדעת חכמים מותר.

כשהאיש נותן על האבר כיס³⁹, כדי שהזרע לא יכנס לתוך הרחם, יש מהאחרונים מחמירים בזה יותר ממוך, כי שם שופך זרעו בגוף הרחם אלא שנופל על המוך, אבל בכיס המכסה כל האבר הרי זו הוצאת זרע לבטלה ממש, ואף במקום סכנה אין להתיר, שלא תשמש ולא תסתכן, ויש שאין מחלקים בדבר, ומתירים במקום סכנה אף בזה⁴⁰.

וכל זאת בימינו יש להתיר רק כאשר מסוכן לאשה אמצעי מניעה אחרים כגון גלולות או התקן תוך רחמי, וסכנה עבודה להתעבר אך הלאו הכי אין להתיר כלל.

יש שכתבו שעדיף שימוש בדיאפרגמה על פני שימוש במוך, ויש שכתבו להיפך⁴¹.

ו. בנים הרי הם כסימנים

³⁷ שו"ת רעק"א שם; שו"ת חת"ס שם; שו"ת משיב דבר להנצי"ב יו"ד סי' פח; שו"ת מהר"ם שיק הו"מ סי' נד; שו"ת בנין ציון ח"א סי' קלז, ועוד. וז"ל בינת אדם בית הנשים סי' יח אות לו דבר זה תלוי בפלוגתא ביבמות דף י"ב וכתובות דף ל"ט. דלרש"י שלש נשים משמשות במוך היינו לפני תשמיש אבל שאר נשים אסורות דהוי כמטיל זרע על עצים ואבנים ולאחר תשמיש אסור משום השחתת זרע. ולרבינו תם איפכא דלפני תשמיש אסור אפילו לג' נשים כמטיל זרע על עצים ואבנים אלא רוצה לומר לאחר תשמיש דהא גברא כאורחא משמש מידי דהוי אקטנה ואיילונית כו' והאשה שנותנת אחר כך מוך לא הוזהרה מהשחתת זרע כיון דלא מפקדה אפריה ורביה ומשמשת במוך דקתני הכא היינו דצריכות לשמש במוך זהו דברי רבינו תם בתוספות יבמות דף י"ב ע"ב ד"ה שלש משמע לדעת רבינו תם דאף שאר נשים מותרות לשמש במוך היינו שנותנת מוך אחר תשמיש. והנה ביורה דעה סימן קצ"ו סעיף י"ג כתב בשולחן ערוך דמותרת לרחוץ להפליט זרע ואם כן בנידון דידן מותרת על כל פנים תיכף אחר תשמיש להפוך עצמה כמו שכתב הרמב"ם וגם תרחץ בחמין ולקנח בצמר גפן או בבגד דק. וגם תהלך ברגלים תיכף אחר תשמיש אולי תועיל. אבל ליתן מוך באותו מקום קודם תשמיש אסור כן נראה לי:

³⁸ שו"ת חמדת שלמה סי' מו; שו"ת צמח צדק החדש אהע"ז סי' פט; שו"ת דברי מלכיאל שם; שו"ת דברי יששכר שם; שו"ת תורת חסד שם; שו"ת זכרון יהונתן סי' ג (רק במצות עונה החיובית); אחיעזר שם; שו"ת מהרש"ם ח"א סי' נח; מרחשת ח"ב סי' ט עי"ש בארוכה: שו"ת אור גדול סי' לא, ועוד. שו"ת אגרות משה אבעה"ז א סג – סה, ציץ אליעזר חלק ט נא שער ב

³⁹ שו"ת מהרש"ם ח"ג בהשמטות שבסוף הס'.

⁴⁰ אחיעזר ח"ג סי' כד. ועי' שו"ת צפנת פענח דווינסק ת"ש סי' פט ובתשובותיו ד' ווארשא ח"ג סי' קסד.

⁴¹ עיין בספר פועה חלק הריון ולידה עמ' 398

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

בכל מקרה בו יש ספק על אשה האם הגיע לגיל גדלות, והאם היא איילונית, ואפילו יש סימנים שהיא איילונית, משנכנסה להריון⁴² נפשט ספק זה והרי זה הוכחה על גדלותה ועל כך שאינה איילונית.

ו"א⁴³ שאפילו לפני שהגיעה לגיל שנים עשרה הרי זה סימן על גדלותה. וי"א⁴⁴ שהריון אינו אלא סימן לענין שלא תוכל למאן אך אינו ודאי גדולה. וי"א⁴⁵ שאינו נחשב סימן עד שתלד לאחר גיל שנים עשרה ולכן אינו מועיל לענין חליצה. אולם לענין מיאון נחשבת גדולה, ואינו יכולה למאן אפילו אם ילדה קודם שנהיית בת שנים עשרה⁴⁶.

⁴² רמ"א קנה יב

⁴³ ביאור הגר"א שם אות מז. ועיין ערוך השולחן קנה סעיף מא וז"ל "מדברי שאר הפוסקים מתבאר דבנים בכל זמן הוה כסימנים לאחר הזמן וגם כשילדה מקודם הוי גדולה אלא שיש מי שסובר דבנים הם עדות לסימנים ואף אם לא נמצאו חיישינן שמא נשרו, וי"א עוד דאפילו מזמן שנתעברה אינה ממאנת דגם עיבור הוי כסימנים או עדות הוא לסימנים וחוששינן שמא נשרו ולפי"ז הוה ספק תורה" כב"ש שם ומתוס'

⁴⁵ דעת הרמב"ם וכן משמע דעת ההמחבר שם. עיי"ש ב"ש יח וב"ש קסט יא ועיין בערוך השולחן קנה מא וז"ל ערוה"ש שם מדברי הרמב"ם פ"ב מאישות דין ט' ופי"ט דין י"ד מתבאר כפשטיה דבנים הם כסימנים ממש ואם ילדה אחר י"ב שנה הוה סימן גדלות אף על פי שלא הביאה שתי שערות ואם ילדה מקודם אין זה סימן גדלות ועדיין היא קטנה כמו סימנים קודם הזמן.

⁴⁶ אבל הריון גם לענין מיאון אינו סימן קודם שנהיית בת שנים עשרה. ב"ש שם

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>